

EEN SCHELLEKEN BOEBOE

J. De Graeve publiceerde in 1919 "*De Hel en hoe ze op Aarde kwam*". Het werkje, door de auteur een roman genoemd, kreeg de ondertitel "*Dagboek eener Menigte*" mee. In een der laatste hoofdstukken gaf hij een "*wild bouquet van oorlogsfolklore*" dat bij de bevrijding gezongen werd. De tekst van één dezer liedjes was :

*"Ratatoelje!
Een schilleken "boeboe"!
Menschen, scheidt courage,
ge zult er wel van blazen,
en gestoofde rijst
en rijst en "tuten" bij,
alzo gaat, janverdomme, de oorlog gauw voorbij.
Er komen zooveel commères,
die zeggen : 'k moet 't niet hebben,
met potten en met pannen
om hunne ratatoelje!..."*

In "*Het Volksleven in het Straatlied*", dat Richard Vankenhove en Adhémar Lepage in 1932 lieten verschijnen, luidde de tekst :

*"Een schelleken boeboe,
Een schepken ratatoe,
Menschen scheidt koerage,
gij zult ervan opblazen,
Tutenstoverij,*

*En rijst met mossels bij,
Menschen scheidt koerage
de oorlog gaat voorbij."*

Het kreeg van de auteurs de volgende commentaar mee : *"De slechte voeding bij den stijgenden nood, het invoeren in het Amerikaansch huis van voedzame doch door de werkersmassa niet gekende of veel erger niet geluste levensmiddelen zouden ook aangeklaagd worden."*

Juliaan Braekeleirs, die als jonge man de Eerste Wereldoorlog meemaakte, schreef in zijn in 1977 uitgegeven *"Heemkundige Sprokkelingen over Mariakerke"*, dat men venijnig vertelde dat er hondevlees verbruikt werd in het kooksel van 't Groen Kruis. Volgens hem was de aanvang van het liedje :

*"Een schepken ratatoe,
Een schelleken boeboe!!
Toe mensen schep koeraoge,
Ge goat weerom kunne bloaze!!"*

Bij het trefwoord *"Boeboe"* gaf Lodewijk Lievevrouw-Coopman in zijn in 1974 verschenen *"Gents Woordenboek"* als voorbeeld *"een schelleke boeboe : hondenvleesch en worst, zoals men tijdens den oorlog 1914-1918 verkocht"* en hij verwees naar *"Saucietjesboulevard"*. Hiermee zou volgens de auteur de Elisabethlaan bedoeld zijn, die ook de bijnaam *"Boulevard boeboe"* kreeg, omdat, naar men beweerde, daar enige winkels waren, die delicatessen van hondevlees verkochten?...

Merkwaardig toch dat Virginie Loveling, die in de Marnixstraat woonde, en het reilen en zeilen in de buurt van het Sint-Pietersstation van dichtbij meemaakte, in haar onuitgegeven dagboek, dat ze van 1914 tot 1918 bijhield, van het bestaan van dergelijke beenhouwerijen geen melding maakte. Wel vernemen we van haar dat voor een vette rat tot 3,50 fr. in de stad betaald werd.

Evenmin maakte de advocaat Marc Baertsoen, die nochtans ruim oog had voor voedselbevoorrading en dito prijzen, in zijn dagboek *"Gand sous l'occupation allemande. Notes d'un Gantois sur la guerre de 1914-1918"* melding van verkoop van hondevlees.

En toch!

Op 3 maart 1917 stelde de Schepen van Volksgezondheid C. Heynderyckx namens het College aan de gemeenteraad een regeling voor in verband met hondevlees. Immers de politie had *"de laatste dagen"* verscheidene hondenslachterijen ontdekt en men was er zeker van dat het vlees voor voeding gebruikt werd. Men wou dit niet verbieden, maar wel een waarborg en een

controle dat het om gezond hondevlees ging.

De gemeenteraad reageerde positief.

Zo ook de Duitse overheid. Oberstleutnant von Wick, Etappen-Kommandant, vaardigde op 3 april 1917 een verordening dienaangaande uit.

In een bijzondere hal van het slachthuis, zou een hondenslachterij ondergebracht worden. Per geslachte hond diende 50 ct. betaald. Enkel het vlees van gezonde dieren zou voor de voeding in aanmerking komen. Het kreeg een bijzonder keurteken.

Onbruikbaar verklaard hondevlees moest onmiddellijk in de Militaire Vilderij op de Nijverheidslaan 117, afgeleverd worden, evenals het bloed en de afval van gezonde dieren.

De hondenvellen moesten tegen betaling geleverd worden aan de "*Häute-Sammelstelle*" in de Keizer Karelstraat 10, of aan opkopers, die door de "*Etappe-Inspektion*" schriftelijk aangewezen waren. Dit gold al door een verordening van 4 februari 1917.

In landelijke gemeenten van de "*Kommandantur*" was slachten van honden verboden.

De stad wees de winkels aan waar het vlees verkocht mocht worden. Ze dienden het opschrift "*Hondenslachterij*" te dragen.

Artikelen bestemd om bewaard te worden, zoals de produktie van hondeworst, was verboden. Dit in tegenstelling met twee artikelen uit het Collegevoorstel :

- Art. 5 : "*De verkoop van vleesch-afval en hondenvet of preparaten uit die produkten samengesteld, mogen slechts vervaardigd worden in gestichten voor opschrift dragende : "Hondenbeenhouwerij". In de hondenbeenhouwerijen is het verboden ander vleesch of preparaten er mede toebereid, te verkoopen, voor de verkoop te behouden of te bewaren.*"

- Art. 6 : "*Alle preparaten, hondenvleesch bevattende, zullen van een opschrift voorzien zijn met het woord : "hondenvleesch".*"

Elke hondenslachter moest in de winkel een klantenboek bijhouden waarin per dag vermeld werd wie de kopers waren met hun gekochte hoeveelheid. Per gezin mocht er wekelijks maximaal één kilogram verkocht worden.

De maximumprijs voor geslacht hondevlees was op 2 fr. de kilo vastgesteld. Aan hoteliers en restauranthouders was verkoop verboden, evenals aan Duitse militairen.

André DESPRETZ